

RAFFAI SAROLTA

Magdolna megtérése

Bognár Magdolna ipari tanuló tizenöt éves korában, 1972. augusztus 17-én látta először Lovas István pincért a kisváros — szülővárosa — parkjában, a vendéglátóipar bérelte kerthelyiségben. Bognár Magdolna náluk nyaraló barátnőjét, Nagy Juliskát, a szülői ház nem kis ellenállásával meggyürkőzvéen mégiscsak elvitte egy ártatlan kiruccanásra búcsúest ürügyén, mivel Juliska másnap hazautazni készült.

A két fiatal lány könnyen talált helyet a zsúfoltan egymás hegyére-hátára tologatott asztaloknál, hűvös szél fújt, éppen nem vendégmarasztalón, józanul, elszántan.

A kislányok dideregtek; Magdolna maga mögött érezte az érte aggódók néma neheztelését. Apját, a Kismotor- és Gépgyár szakszervezeti bizalmiját, a több ízben kitüntetett és tekintélyes izomerővel rendelkező munkásemberét, aki sötét pillantással bocsátotta el őket a nyár végi est kiszámíthatatlan veszedelmeibe. Maga mögött érezte ezenfelül anyja sűrű szempillaremegések mögé bújtatott, enyhén könnyes aggodalmát, melyet szívszorongatónak ítéltetett volna, ha ítélkezni képes — ám ő csak borzongott megcsappant kedvvel, s valamelyes utólagos önigazolást esdve nézelődött a tisztást bekerítő, romantikus mélyeket sejtető faóriások felé. Képzeletben föltérképezte a láthatatlant is: a vadgesztenyék sorát, a Kanonokok Sétányát, azon túl az Alleluja Dombot s a Novíciák Rekettyését. Magdolna nem ismerte a tulajdonnevek eredeti, pontos jelentését, de az még felrémlt emlékezetében, hogy valaha, az elmúlt idők ismeretlen sötétségében az érsekségé volt a park. Ezen mosolyognia kellett: képtelenségnek tűnt.

Az óriás és rejtelmes, természet alkotta kulisszák fogságában a betonnal öntött tánchely túlon túl csinálnak hatott. Harsány neonfény világította meg csakúgy, mint a feltűnően vidám színekbe öltöztetett berendezést. A székekről, asztalokról a festékréteg eltökélten, foltokban csiszolódtott, kopott, lemezelenítvén a reménytelenül rideg vasvázat s a vaslapot a félrecsúszott abroszok alatt. A székek iszonyú súlya önanyagát leplezte le, hogy kedveszegetten ücsörgött rajta a legifjabb nemzedék is, letette magát egyszer, hogy testhelyzetén azután már ne is igen változtasson.

A zenekar lárámája jó ok volt arra, hogy a barátnők éppen csak összemosolyogjanak amolyan „jaj, de kellemes itt”-félének szánt jelentéstartalommal.

Talán ha nyolc-tíz pár topogott a tánchelyen. Unott, mosolytalan arcuk akár a félkész, festetlen viaszbabaké a sápasztó fényben. S kedvetlenül, de kietartóan sörözgettek és füstöltek az otthonról elszabadult suttyók — Magdolna ismerte valamennyit, diákok voltak, vele egykorúak vagy alig idősebbek.

Nem is tudta, miért kerüli őket, végül ipari tanulónak lenni se szégyen, ám a többre igyekvők szemében maga az áporodott szürkeség, semmivel se

kevesebb. Ő az általános iskolában kedvetlenül forgatta a könyveket, inkább Jókait olvasta, így hát nem is jeleskedett. Azóta osztályelső, de bizony csak az ipariban, és ezt már aligha méltányolná a túloldalon nevetgélő társaság. Igyekezett úgy helyezkedni, hogy fel ne ismerjék.

Juliska türelmetlenül dobolt vékonyka ujjával az asztalon, s Magdolna ajka reszketni kezdett megállíthatatlanul, mintha ő maga jegesvödörben üldö-gélne. Félt az éretlen heccelődéstől, munkás voltára való elvárhatóan rosszízű megjegyzésektől, félt attól a perctől kezdve, amint az egyik — nyilván mólés. kamasz a túloldaltól — Juliska összefogott kis testén először szánkáztatta végig szabadjára engedett pillantását.

„Akár egy lesiklopályán, te jóisten, akár egy lesiklopályán” — mondo-gatta magában a kislány, s kétségbeesve tekerte el a nyakát, még csigolyái csikorgását is hallani vélte — noha mindössze a kavics nyikordult a közeledő léptek alatt. Magdolna menekülést latolgató, elrémült arca csaknem megállít-totta Lovas Istvánt.

A fiatalember magas volt és karcsú, s minden bizonnyal az elegánsan harmonikus mozgás képességével született — fekete-fehérben közeledett a két gyámoltalan bakfis asztalához, kecses szögben hajlított karján kékkockás aszt-talkendő, s el nem engedte Magdolna ráfeledkezett tekintetét. Meghajolt előtte könnyedén, várakozón.

— Parancsolnak? — kérdezte puhán.

Magdolna nyakán és tarkóján hirtelen támadt forró lüktetés emlékezett a tóparti nyárra — s az akkor is mindent látó atya, valamint szakszervezeti bizalmi, figyelő, éber tekintetére.

— Ajánlanék valamit, ha szabad...

Az érett férfihang előbbi melegét meg-megkarcolták Juliska elgyöngült nyikkanásai.

Magdolna érezte, hogy mint az alvóbabáé, csukódik le a szeme, szédelegve és félszegen ült a súlyos asztallapba fogózva, miközben a föld érezhetően nem fordult ugyan, de lágy hullámvásba kezdett.

— Igen. Legyen szíves... legyen szíves.

A fiatalember föléje hajolt. Pontosan föléje, nem Nagy Juliska, hanem félreérthetetlenül Bognár Magdolna lehajtott feje fölé.

— Nem láttam még itt egyiküket sem.

Juliska kuncogott.

— Nemigen láthatott! Én csak vendégségben...

— És a... barátnője?

Magdolna csak most nézett fel újra, hogy belefeledkezzen a mélybarna szempár melegébe.

— Én itthon vagyok — mondta gyámoltalanul.

A férfi pupilláját csaknem eltakarta lassan leereszkedő szemhéja.

— Tehát...? — s várakozott.

Magdolna tanácstalanul nézett körül.

— Valami... valami gyümölcslevet legyen szíves. Vagy kólát? — fordult Juliskához.

— Részemről az utóbbit! Bár a sörnek se volnék ellensége, de a barát-nóm papája túl szigorú — hunyorgott a fiatalemberre.

— Értem. Két kóla.

Lovas István könnyedén siklott tova a keskeny átjárókon, akár egy mű-gonddal sodrott fekete-fehér spirál — Magdolna most valóban a talpukra állít-tott alvóbabákéra emlékeztető, ártatlanul elkerékült szemmel bámult utána.

A suttyók diadalkiáltásai térítették magához. Felfedezték, bekerítették, akár a sajt sárga masszája huzatos, önnön üregeit — a gunyorosan lelken-dező, ügyetlen-suta örömrivalgások sokkal inkább kirekesztettségét, mint az újra közjűktartozás érzését keltették benne, de Juliska földérvült, ragyogott.

S mintha az összeszokott gárda utalásait, rejtélyes félmondatait tökéletesen értette volna, fel-felkacagott, tündökölt, s bár korábban soha nem dohányzott, habozás nélkül gyújtott rá a felkínált, hosszú, zöldfehér Cleopátrára, hogy azután érintetlenül, hanyag nemtörődomséggel engedje elhamvadni.

Magdolna mereven mosolygott, s mintha az iménti jegesvödörbe csúszna vissza didergőn — a sportnak tetsző, felszínes fecsegés sodrába bekapcsolódni nem tudott.

A fehér-fekete spirál végre feltűnt valahol — nagyon-nagyon messze, néhány másodpercre lelassultak a könnyed léptek, mintha megtorpantak volna, azután már merevebb térdek mozdították előre a testet; a kislány az elszabadult hangzavarból mit sem értett, a mondatfoszlányok körülkerítették, akár ha eleven csápok lettek volna — összekuporodott tehát, hogy minél kisebb felületet hagyjon szabadon, szabad prédául valami ismeretlen veszedelemnek.

A két kólásüveg váratlanul nőtt óriássá, már az asztal fölött lebegett, a neonfényben azva rubinpirosnak tűnt az ital, amint a pohárba zubogott habosan, apró csuklások nélkül — s a varázslatosan visszafogott üveg száján egyetlen remegő csepp sem ült meg. Magdolna az érzékeny, finom barna ujjakat nézte, hogy feszülnek és ellazulnak, majd a meleg szempár mélyét esengve, mintegy mentegetőzve — a kiszolgáltattak és gyámoltalan csitrik sajátos alázatával.

— Fizetném — mondta halkan.

A fiatalember már a másik üveggel ügyeskedett, vakon, a kislány segélykérő tekintetébe feledkezve.

— A kisasszony... ezredik új vendégünk ezen a nyáron — mosolygott. — A cég számlájára ment — tette még hozzá, meghajolt könnyedén s azután csupán néhány lépésnyire a tisztást szegélyező fák egyikének támaszkodott, megállt, s látszólag az egész terepet szemmel tartotta, akár egy bomlásnak induló birodalmat — de csak az imént elhagyott asztaltársaságot figyelte igazán.

Magdolnát pedig — életében először — minden természeti törvénynek fittyet hányva s a hús ital ellenére — váratlanul igen-igen jóleső meleg öntötte el. Tetőtől talpig.

Az egyszeri csoda sorozattá állt össze, annyiszor ismétlődött, hogy néhány hét múltán korántsem tűnt csodának többé.

Amint Magdolna kilépett a kenyérgyárból, a boltíves kapu árnyékai közül megéledve vált ki egy, az oszlopoknál sötétebb árnyék, feltűnés nélkül, szinte nesztelenül, melléje lépett, könyöke alá fészkelődött gyengéden a hajlékony, súlytalan kéz — a léptek egymáshoz igazodtak, a gondolatok, tervek, vágyak is.

Együtt csak a mellékutcákon jártak, mindig más irányból közelítették meg a kislány otthonát, de legfeljebb kétsaroknyira, s eszeveszett csókolózás után váltak el egymástól.

Csaknem két év telt el.

Magdolna — sikeres szakmunkávizsgálója után, az otthoni díszebéd végeztével — kicsit szorongva ugyan, de tántoríthatatlanul tette meg a sorsdöntő bejelentést:

— Ma este felé eljön hozzánk egy fiatalember.

— Apja a könnyű bortól kissé felhevülten, óvatlanul helyeselt.

— Legfőbb ideje, csipisz! Már attól tartottam, hogy nekem kell valakit a házhoz szoktatnom... ide-oda a tizenhetet is betöltöd. Bezzeg anyád ebben a korban...

Az anya riadtan kapta fel a fejét.

— Miféle... fiatalember?

A kislány villája hegyével ferde vonalkákat maszatolt a maradék csokoládékrémből. A porcelán fel-felsírt.

— Huszonhárom éves. Pincér — mondta végre.

— Huszonhárom! — hökkent meg az anya.

Az apa elkomolyodott.

— Huszonhárom... szépen vagyunk. — De amint lánya szorongó arcára nézett, megenyhült. — Hát... ha huszonhárom, huszonhárom. Csak ne pincér lenne... Nem komoly mesterség az. Nem igazi férfinak való.

Magdolna szeme bepárásodott.

— De István komoly! István...

Anyja megfogta a kezét.

— Jó, jó. Komoly. Mondjuk... az. De hol ismerkedtél meg vele?

Magdolna úgy terelte tenyere öblébe a gyufásdobozt, mint aki gyújtózsínórt készül lánggra lobbantani. Mély lélegzetet vett, azután újra hallgatott. A szülők tanácstalanul néztek össze.

— Na — biztatta az apja. — Ha olyan fene komoly... elárulhatod...

A kislány szándékolt nemtörődomséggel vonogatta a vállát:

— Azt hiszem... tulajdonképpen a Zöld Fenyőben. Amikor... amikor Juliska itt nyaralt. Igen, akkor. Lassan két éve lesz már.

Az ünnepi asztal fölött láthatatlan, forró gomollyá állt össze a levegő, az apa durva szálú, deres haja alól parányi búvópatakok csörgedeztek alá.

Magdolna az első dördülés után süketen-vakon üldögélt, csak az arca halványodott egyre. Két szemhéja lecsukódott, szinte koppant, ő legalábbis így ítélte, mert már csak befelé figyelt, vére piros-arany zúgására, a mellüregében felerősödő dobszólóra — ritmusát jobb középső ujjával öntudatlanul kopogtatta a fehér abroszon.

Alkonyattájt már csendessé vált a kis kertés ház.

Az anya a melléképületek mentén a zöldségágyások halmait kerülgette céltalanul — csaknem megbékélten.

Az apa a szokásosnál hosszasan engedte magára a vizet a fürdőszoba megbízhatatlanul szörcsögő rózsájából, egyenletes monotóniával, düh nélkül hadarva el a mindennap ismétlődő, már-már zsolozsmának tűnő szitokaradatot, mellyel a regionális vízműnek és minden tartozékának, tervezőjének és kivitelezőjének áldozott, s mely az áldottaknak a város valamennyi tisztálkodni vágyó polgárától kijárt örökös adóként, amíg a dolgok így mennek — mivel jó ideig bizonyára így mennek még.

Azután a hátát lemosatni bekiabálta a feleségét, s nagy szusszanások kíséretében, csak úgy mellékesen, már borotválkozáshoz készültében odaszólt:

— Nem öltözl át?

Látta a tükörben csodálkozni, majd felderülni az asszonyt, de borostáin úgy hersegtette végig körmeit, hogy saját, mosolyba fintorgó arcát már csak a tekintély kedvéért is eltakarja.

— Ne nézzen bennünket... ki tudja minek — magyarázkodott darabosan — az a... csibész.

S mert vagy félóra múlva a csöngetésre az anya nyitott ajtót — a bejárat közelében ólálkodott jó néhány perce már —, Magdolna figyelmeztetni sem tudta Lovas Istvánt.

A fiatalember sötétszürke öltönyt viselt, sötét nyakkendőt — fehér ingujján ovális alakú gyöngyház kezelógombot —, könnyed lépteit látván az anya kerekre csücsörítette ajkát, az apa barlangi medvének érezte magát patyolat-tiszta, sötétkék overalljában s a kék-fehér kockás, kihajtott nyakú munkásingben.

Hellyel kínálta a vendéget, noha kétszer is meg kellett köszörszörnlnie a tor-kát, ám hangja — nem kis bosszúságára — szokásos, határozott csengését így sem nyerte vissza.

Magdolna erőtlenül dőlt a heverő támlájának, leburnult arca a vissza-fogott izgalomtól eleven tónusban égett, az árnyékban s a magára kényszerít-tett közöny merevségében bronzöntvényként hatott.

Lovas István a félhomályos szobában aligha látott sokat, de megérezte a feszültséget, s kedvetlenül gyűjtötte markába egy képzeletbeli, eltorzult négy-szög vibráló szárait, amíg ujjai enyhén remegni kezdtek. Akkor gondosan összekulcsolta őket s udvariasan megköszönte, hogy bemutatkozni eljöhettett.

— De hiszen ez természetes — mondta az anya bátortalanul.

Az apa hallgatott. Két súlyos öklét térdein nyugtatta összezártan, kemény mozdulatlanságban, mint egy agyagból mintázott, holtszáraz, idegen tárgyat.

A fiatalember türelmesen várt, szemének tükre elsötétedett, amint a szo-bában ülőkön újra körbejártatta, majd elszántan mondta:

— Szeretjük egymást Magdolnával.

Az apa zömök, nehézkes teste mintha megrándult volna, de a következő pillanatban már sérthetetlen egységgé zárt.

— A mi kislányunk... szinte gyerek még... Mit tudja ő... — az anya tétován harapta be ajkait, gyámoltalanul nézett körül, keresgélve a tördelt mondatok maradékát, akár valami elhullott kelme foszlányait.

Magdolna ellökte magát a heverő támlájától, ültében is merevvé egyene-sedve csak apjára figyelt.

— Össze akarunk házasodni — mondta.

A szavak, mint a meginduló s megtorpanó kőomlás első, érdes hulladékai kopogtak elő ajkai közül, a fiatalember felkapta a fejét, az apa csak féloldal-ról pislantott oda.

— Kiskorú vagy — figyelmeztette kurtán a lányt.

Lovas István hangja megbicsaklott:

— Szeretnék magamról elmondani néhány dolgot, ha...

Az anya halk sikoltása elhallgattatta a fiút.

— Összeházasodni? — bámult a lányára hitetlenkedve. — Te kis... senki.

Semmi.

— Szakmunkás vagyok — mondta a lány.

— Tizenhat éves szakmunkás — legyintett az apa.

— Három hónap múlva tizenhét — helyesbített a lány.

Az anya szemrehányóan fordult a fiatalemberhez. Ellenségesen, gyana-kodva.

— Szeretném tudni, mivel bolondította meg! Mindig olyan engedelmes, jó kislány volt. Most is gyerek még! Szeretném tudni... csak annyit szeretnék tudni... — s folytonosan repdeső szempillái máris átengedték a kétségbe-esés könnyeit.

Lovas István felállt.

— Bocsánatot kérek. Nem sejthettem, hogy így... hogy...

Az apa vállat vont.

— Bizony sejthette volna.

A fiatalember elmosolyodott.

— Elnézést. Hívatlanul tolakodtam ide.

Az apa kissé megenyhült, de most már ő is felállt.

— A lány kiskorú — mondta higgadtan. — A magamfajta munkásember — már ne haragudjék — a pincérkedést nem sokra becsüli, fiatalember. Még akkor se, ha... — s végigmustrálta a fiút tetőtől talpig, leejtette a kezét, nem fejezte be a mondatot. — Túlságosan fiatal még a lány. Érje be ennyivel.

Az anya zsebkenő után matatott siránkozva:

— Csak annyit szeretnék tudni... ha már titkolózott is...

Az apa leintette.

— Hallgass már. Bevallja, ne félj. Teszek róla.

Magdolna elhült.

— Pista már az első héten eljött volna! Én akartam, hogy...

— Ne beszélj ostobaságot — vakkantott rá az apa.

— De így olyan romantikus volt! — sikoltotta a kislány —, olyan gyönyörű!

Az apa elégedetten bólogatott, s Lovas Istvánra most nézett barátsággal először.

— Na látja. Gyerek ez még. Romantikus! Nevetséges.

Magdolna már semmit nem látott, apja széles háta eltakarta a fiatalembert, fölfogta a hangokat is, akár egy tömör gumipárna, önnön sikoltozása vert csupán visszhangot, torzat, kíméletlent önnön fülében:

— Majd ha összefeküdtünk volna, mint a többiek! Majd ha mi is... mint a többiek! Most örülnétek, hogy idejött! Igenis, örülnétek!

Úgy érezte, csempézett falnak rohan, füle zúgni, arca égni kezdett. Apja erős, kidolgozott tenyere hirtelen óriássá nőtt, a fratalember ajkait hang nem hagyta el, semmiféle — a kézelőgombok találkoztak csak össze a munkásember mellkasán. Azután vérvörös köd szippantotta terjengős, áthatolhatatlan sűrűjébe a szobát, a házat, a világot — villámfényes, gyorsan szétpattanó, aranyló karikákból, sötétké, tömör pettyekből összeállt, sohasem látott ábrákkal terhes, sötétvörös köd.

S hogy nagysokára feltisztult, kíméletes csönd szivárgott a helyére. Elnyelte a halk léptek óvakodó hangjait, az ajtónyikorgás meztelenné nyüzött sikkánásait sejteni engedte csupán, s bár a fürdőszoba meleg fehér, lágy öblű kagylója magába terelte, erőszakkal megszagatta, újra feltámadt — s már nem fojtogatott: ringatott.

Az apa az üzembe viharzott el, az anya bent motozott a lakásban, azután kiült virágai közé valami korhadó, öreg tuskóra — szerette a száraz, kemény fakéreg hasonlíthatatlan illatát, most is egy frissen letépett darabkát tördelt szét, morzsolgatott el tanácstalan ujjai között —, bár láthatóan nem tudta hova, milyen cselekvéshez menekült — sóhajtozott.

Magdolna a függőnyt sem húzta felre, úgy figyelte őt, fájdalmasan üres arca láttán borzongani kezdett.

A fürdőszoba fehér homályában szürke masszaként nyújtóztak az árnyak a kád, a kályha s a fogasról függő, kicsontozott, tartásukat veszített állati gereznákat idéző bolyhos köpenyek alá — ide azonban mélyebb árnyalatot öltve ömlött a sötétség, Magdolna gondosan lépte át alaktalan foltját, amint reszketve belopakodott.

A kis faliszekrény kiáltóan fehér keretében az üveglap a kora est megfáradt, tompa színeit gyűjtötte össze s fényezte tiszavirágnyi létük tündökletessé. A kislány megtorpant, de hamarosan elszánta magát, sorra ürítette ki a fiolákat, s gondosan visszatette a helyére valamennyit. És nyelt, nyelt, nyelt görcsösen, amíg csak elviselte szájürege az iszonyúan keserűvé oldódott ízeket.

Szobájába szédelgett, lefeküdt. Tisztán érezte, hogy ágya puha, lepedője gyüretlen, hogy anyja ma is a szokásos gonddal ágyazott — látta az egyre sebesebben aláereszkedő éjszakában az anya arcát fásultan, reménytelen üresen, míg méretei növekedni nem kezdtek, a jólismert vonások lassan elmosódtak, hogy beléolvadjanak egy másik arc vonásaiba, a régebben látottba — s előle hátráljanak engedékenyen. A lány, csaknem alaktalan folt valamiként mégis körülhatárolttá, megrajzoltta, majd elevenné vált, s amint Magdolna felismerte a nagymamát, ő maga egyszerre kislánnyá zsugorodott, belekapaszkodott az elaggottan is párnás kezekbe, fölkel, majd együtt lopakodtak ki a házból ketten, hogy ugyanazt az utat járják végig titokban, mint régen, vagy tíz évvel ezelőtt ki tudja, hányszor.

A templomban az ismerős félhomály. Festett ablakok mintázta foltok a sárga-fehér kőlapokon, s a hatalmas festményen a Bűnbánó, mint annak idején a kereszt alá borulva, szépen hajló háttal, rózsaszín-fehér talpai ékes rajzolatúak, amilyen emberi talp sohasem lehet, hacsak a bölcsőben, a pólyában nem — s a vörös hajzuhatag elosztójánál, a tarkó fölött az aranyá izzó kör ma csakúgy barlangos üreg bejáratának látszott, mint régen. S Magdolna a Bűnbánótól öröklött néven túl ezen az estén a barlang mélyéig a körkörösen, csigásan lüktető fájdalmakban is osztozott. Úgy hitte, karját felemeli, hogy koponyája szakadékát tapogassa ki vele, holott ujjai nem mozdultak a paplan selymén — csak éppen elfehéredtek valamelyest.

A kórházban már nem kísértette a vöröslő hajzuhatag s a bűnös asszony emléke, valami csoda folytán egyszerre érezte könnyűnek és reménytelenül elesettnek magát.

Gyomra nem emlékezett az erőszakos behatolásra, öntudata sem — öle a tapogatózó ujjakat elfeledte —, csak anyja szemében tündöklött valami furcsa bizonyosság fénye — büszkeséggel vagy magabizással elegy, ki tudja? S amint Magdolna hosszasan nézte őt, homályosan emlékezni vélt mentegetőzésre, megkönnyebbült sóhajra, mondattöredékekre: „Mégsem?” „...hála az égnek... mi mástól félhettünk volna...?”

S a világból újra semmi más nem létezett már, csak a testetlen lebegés útján szegélyként a viaszgyertyák, aranyozott cirádák, s az emberi testet ringatva tovalabdáztató, rubinpiros méccsel csalogató, puha párnák lépcsőivel bélelt alagút.

Tokajban az éjszakák hűvösebbek, a nappalok melegebbek voltak, mint a Duna mentén. Magdolna a forró napokon elámult, holott jól benne jártak már a nyárban.

A sárgavörös, könnyen porzó, laza talajra alig emlékezett, de a kopasszá szakadozott hegyoldalak egy-egy mezítelen, rajzos csíkja ismerősnek tűnt. Naphosszat a környéken barangolt. A Bodrog meg a Tisza partját eleinte messze kerülte, a vízben rothadó növények illata túlságosan is elevenen idézte az otthon, amelyre pedig nem akart gondolni.

A régi házak előtt gyakran megállt, a kecses erkélyek kikalapált ívei elbűvölték, szívesen lépkedett volna föl a bejáratú ajtók mögé rejtett lépcsők bármelyikén, odaképzelte magát a homlokzat cserepes virágainak védelmébe, ahol — mint hitte — bántás alig érhetné, s maga messzire látna.

Az anya nővére azonban új házban lakott, a tudógondozó közelében magányosan, egyetlen, ikerablakos, hangsúlyozottan modern és minden titokzottságot nélkülöző szobában. Fehér köpenyeit az egészségügyi intézményben mosták, mint a többi nővérét, s a csiszolt-lakkozott, folyton, naponta újra és újra körülnyaldosott otthonában mindennek megvolt a házitörvénybe iktatott rendje, a szabványholmik szabványhelye. Egyszerűen és megváltoztathatatlanul, akár az akácok gallyaira akkurátusan felsorakozó levelek feszes, soha nem lázadó, mindig egyazon ritmusa.

Az udvaron — honnan, honnan se került erre a vidékre — csupán egyetlen korcs akácfa porosodott. Valahányszor ráfeledkezett a kislány, annyszor kapta el róla tekintetét ösztönös idegenkedéssel, zavartan, maga sem tudta, miért.

A nagynénivel ilyesmiről aligha lehetett volna beszélni, keményebb volt, mint anya, határozottabb. Apát egyetlen kézlegyintéssel utasította kettőjük korántsem lezárt körén kívülre, megveregette Magdolna térdét, akár egy kiskutyát: „Örült vasas” — mondta, és kuncogott.

Levelei azonban — akár a béketárgyalások fehér lobogói — végigröppen-

tek a fél országon, hogy részben hálálkodó, részben udvariasan semmitmondó válaszokat eredményezzenek, voltaképpen elzárkózást — most már csakazértis.

A nagynéni egyre bosszúsabban, egyre türelmetlenebbül bontogatta a könnyen megnyíló borítékokat. „Ismerem a konok apádat — mondogatta —, jócskán örököltél tőle egyet-mást magad is.”

Magdolna ilyenkor lehajtotta a fejét, nem válaszolt.

„Ha én egyetlen kölyke lettem volna valakinek...” — a folytatásra már nem figyelt. Lehetséges. Talán hízélgéssel kellett volna... lehetséges.

S múltak a hetek. István szépen rajzolt sorait az anya bizonytalan betűi érvénytelenekké árnyalták, mondandóját megkoptatták.

Végül az apa is írt a nagynéninek.

Az ápolt kezekben hersegő papíron a görcsös hurkok és kacskaringók mélyedései a hátlapot látva is, távolról is felőle árulkodtak. Magdolna szorongva kapkodta tekintetét a megéledni látszó levélről a nagynéni nagyon eleven bosszúságot tükröző arcára.

— Tudod, mit ír a vén számár?

Magdolna csupán a fejét rázta.

— Inkább kiterítve lásson... a bolond! Na, erről ráismerek. Csak azt nem értem, az én húgom, az én okos, szép kis húgom hogyan viselte ezt a keresztet tizennyolc éven át! Ezt az önfejű, erőszakos...

A kislány végigdől a heverőn, s vékony, lesoványodott kis testét mintegy összecsucskva, önnön karjai szoros ölelésébe zárta.

Gyógyszerhez itt is könnyen hozzájutott, s elszántabban nyelte a tablettákat, mint odahaza, elszántabban és most már megfontoltan, hideg, számító fejjel, s még csak Lovas Istvánra se gondolt közben. A fiatalember valamiként meszire került, akár ha a föld másik felén élt volna, egy másik Magdolna oldalán, vagy bárkivel — a nyelőső hullámozó, makacs görcsei ellen hadakozó kislány iránta a világon semmit nem érzett már.

Az esketési engedély ügyében végül is az apa szaladgált. Leánya kiskorú lévén, elég sokat, ám ő maga a zökkenőket jó ideig türelmesen bírta. Kérvényét és nyilatkozatát a hivatalban sorszámozták, iktatták, a tisztviselő azonban kötelességének érezte, hogy felhívja Bognár András vasesztergályos — tehát feltehetően öntudatos és nem is képzetlen munkásember — figyelmét a tényre, mely szerint a zsengekorúak házasságkötése általában helytelen, mind az egyén egészségére, mind a társadalomra káros, egyszóval korántsem kívánatos, legfeljebb, ha bizonyos okok miatt elkerülhetetlenek, azaz a kisebbik rossznak találhatik.

Az apa orrcimpái és mellkasa együttesen tágultak, a hallott szónoklat keményen dobbanó szavakká vált, a megemelkedő záradék már frissen vasalt paták csattogásává, s mintha száraz, tolakodó por verődött volna fel, Bognár András szomjaztató lepedéket érzett nyelve tövében, szájüregében, s játékosan könnyed, kacérkodó fátylat elhúzni szokatlanul tágra nyílt szeme előtt.

A tisztviselő felpillantott, s kapkodva tette hozzá az előbbiekhöz — váratlanul fuvolahanggal próbálkozva —, hogy neki személy szerint semmi beleszólása mások magánügyeibe, ez természetes, de ezzel együtt három napig szíveskedjenek még gondolkozni a kedves szülők a dolgon, a kérelmet és mindennemű intézkedést függőben hagyván mindaddig, mert ezt már ő, mint lelkiismeretes hivatalnok kikötheti és ki is köti.

Három nap múltán az apa újra megjelent a hivatalnok színe előtt, közölvén, hogy elhatározásuk végleges, kérését tisztelettel megújítja.

A tisztviselő fanyar képpel lapozott bele a naptárba.

— Mikor kívánják megtartani az esküvőt? — kérdezte személytelenül.

Az apa óvatlanul ment lépre.

— Amint lehet — mondta.

— Na igen... értem — bólogatott a másik. — Ej, ej, ezek a fiatalok...
— csóváltgatta a fejét somolyogva, majd az apára nézett féloldalasan, kissé
pajtáskodón, ám gyorsan s meghökkenve kapta el a lilába játszó arcról tekin-
tetét. — Nézzük csak. Augusztus huszonkettő... ez lenne a mai szent nap,
ugye.

— Egen — mondta az apa. — Huszonkettő.

— Na jó. Miért ne legyünk humánusak... — s valamit bejegyzett a nap-
tár kalitkáiba —, legyünk humánusak. Pontosan egy hónap múlva kézhez
kapja a kedves ügyfél a határozatot. Szeptember huszonkettedikén.

Az apa hüledezett.

— Csak egy hónap múlva?

— Kérem. Tessék utánanézni. — A tisztviselő fejjel magasabbnak tűnt,
mint korábban. — Tempo fine és nem tempo moderato. Jogomban állna hely-
szini szemlét elrendelni a kiskorú jövőd lakásának megtekintése céljából...
hogy csak egy példát említsek. De én hiszek az elvtársnak. Garzonja van a
vőlegénynek ugyebár... önöknek háromszobás...

Az apa felhorkant.

— Nem a hiten múlik. Ezek tények.

— Ellenőrizhető adatok — helyesbített a másik.

— Értem — sóhajtott az apa. — Értem.

— Na látja, látja. — A tisztviselő megenyhülten, ám egy kis fensőbb-ség-
gel mosolygott. — Ennél humánusabban... én is apa vagyok... — húzta el
a száját kesernyésen —, bizony apa, kérem. Bizony az.

Lovas István Bottyán községből való volt. A falusi rokonság alaposan
körülmustrálta Bognár Magdolnát, amikor — hetente legalább kétszer — a
vőlegény édesanyját meglátogatta az ifjú pár. Ők ketten pedig üldögéltek a
nagy lelkendezés közepette, a kislány mindenre rábólogatott, de igazában se
itt, se odahaza nem érezte megkönnyebbültnek magát, üres fejjel, kedvesze-
getten lézengett heteken át, s tette, amire éppen kérték.

Az utolsó napok vásári sürgölődése megriasztotta, a nyers húsok és édes-
ségek nehéz illata elől nem tudott hová menekülni, a vaskos élcelődések mon-
dandóját föl se fogta, csak valami sikamlós-nyirkos talajt érzett a lába alatt,
valami kikerülhetetlen süppedéket, s ezen a félálomban töltött éjszakák se
változtattak, az éjszakai töprengések sem, egyre fásultabban s fáradtabban
vonzolta magát. Érezte, hogy az apa néhány értelmes, meleg, jó szava bil-
lenthetné csak igazán helyére őt, mint egy jelentéktelen, csak éppen dús rajzú
ághelyes megakadt hinta kötelét, de a súlyos, nehézkes léptek rendszerint
elkerülték őt — tétován, meg-megtorpanva járták végig a lakást, hogy vala-
melyik heverőn kinyújtózhassanak.

Szeptember huszonkettedikén, két nappal a tervezett esküvő előtt meg-
hozta a határozatot a posta. Ebből kiderült, hogy amennyiben a kézhezvételtől
számított két héten belül nem él fölbebeszési jogával a határozat ellen a fiatal-
korú házasulandó szüleinek egyike sem, a határozat jogerőre emelkedik, s
tizenöt nap múltán akadálytalanul egybekelhetnek a fiatalok.

Az apa elbődült amint a hivatalos szövegből kihámozta a lényegét, át se
öltözött, szitkozódva rohant el otthonról.

Késő délután jött meg, szemén ágas vérerek, s oly óvatosan lépkedett,
mintha a társául szegődött savanyú sörszag felhőként előzné meg őt közvet-
lenül a talaj felszínén hömpölyögve, vastagságára nézvést pedig tökéletesen
kiszámíthatatlanul.

Az anya elakadt lélegzettel figyelte, Lovas István görbe kis félmosollyal,
Magdolna szégyenkezve, annál is inkább, mivel a rossz sejtelmek hírére be-

viharzott jövendőbeli anyósa kerek, fekete cérnagombolyag-szemében kaján elégedettség fénye tündökölt, akár a lakk.

— Nem lesz esküvő holnapután, szép gyermekeim — buggyant ki a megvastagodott hang az apa kemény fogainak nehezen nyíló zárkájából. — Nem biza.

— Édes jóistenem — rémült meg az anya.

— Nem a te jóistened, anyjuk. Annak ehhez semmi köze. Nem az isten... a hivatal!

Lovas István fölegyenesedett.

— A hivatal! Ott is emberek vannak.

— Vannak. Emberek vannak. Csak engedély nincs, gyöngy-fiam.

A fiatalember önkéntelenül kapott kézelőgombjához, a gyöngyszínű, meleg fényű, ezüst keretbe foglalt gömböcskéhez.

— Lehetetlen, hisz megígérték... — pontosan mára ígérték... — dadogott az anya.

Az apa a hálószoza felé tartott, az ajtófélfának támasztotta izzadt homlokát, s ott álltában keseregte vissza:

— Két hét múlva... esetleg. Ha valamit megint el nem felejtenek oda-be... mert most tájékoztatni felejtettek el. — Mutatóujját tétován emelte föl: — A kézbesítés időpontjától számítva két hét a jogerőre emelkedés ideje... pontosabban tizenöt nap. Kiskorúról lévén szó! Hadd gondolkozzék az a mindenért felelős drága jó édesapa. Azután meg igazolja papírral is — márminthogy eleget gondolkozott. A fellebbezési jogról nem mondhat le. Minden, egyéb jogáról lemondhat, de kiskorú... egyetlen kiskorú... — legyintett. Kibotorkált, lazán engedte el a kilincset, az nyikkant egyet s nyelvet öltve fénylett a homályban.

Az anya reszketően szólt volna még férje után, de csak sutogni tudott:

— A levágott baromfi... a húсок... a sütemények!

Lovas István anyja előrehajolt s megfogta Magdolna kezét:

— Ládd-e, milyen aranyos, jó kislány voltál... megsegít az isten, hogy a kedvemre tétél.

Magdolna is, az anya is értetlenül bámult.

— Ejnye no! — csóváltatta fejét az anyós. — Hát hogy föliratkoztál a fiammal. Elfelejtetted volna már? Összead titeket a mi papunk a bottyáni templomban — folytatta szeliden bólogatva. — Majd az összead, semmit ne félj.

Bognár András vasesztergályos és szakszervezeti bizalmi, lévén a haladás tántoríthatatlan híve — noha negyvennyolc órán át rohangált hivatalos helyiségből hivatalos helyiségbe teljességgel hasztalan, s mindössze tizenöt perccel az események kezdete előtt érkezett a tetthelyre kifulladásra és motorkerékpáron — ám lévén ugyanakkor az ózondús levegőnek is tántoríthatatlan híve: a szertartás alatt az utcán várakozott, s nem hallotta a szentbeszédet sem, melyre nagy-nagy tapintattal később sem utalt senki az ő jelenlétében, senki az esketésen részt vevők közül.

Mert megcáfolhatatlan igazsággal könnyeztette a szónok valamennyi hívét, továbbá a kíváncsiskodókat. Nevezetesen: amint Jézus Krisztus, a megfeszített, keblére ölelte valaha Magdolnát, a bűnbánót, ugyanúgy öleli ma keblére az egyház egyik mindeddig tévelygő, de Isten és a világi hivatalok kegyelméből immár megtérő báránkját, aki csakúgy Magdolna, mint a nevezetes előd volt. S mi más magyarázata lehetne a két nagy horderejű esemény ilyen csodálatos, rokonvonásokkal hímes példájának, ha nem Isten akarata?

Csakis Isten akarata, mert mi más lehetne!

Ugyan, mi más?